

Előfizetési díj:

gyedévre... 2 kor.
 évre... 4 kor.
 évsz. évre... 8 kor.

====
 Egyes szám 40 fill.
 =====

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal
 IX., Ferencz-körút
 31. szám, I. em.

Megjelen július és
 augusztus kivételével
 havonta kétszer.

hilles Sport-Egylet
 adi Korcsolyázó-Egylet
 dapesti polgári lövészegyes.,
 dapesti Torna-Club,
 regszási Korcsolyázó-Egylet,
 esti hegyvidéki Turista-Egyl.,
 dapesti Torna-Egylet,
 lvidéki Kerékpár-Egylet,
 breczeni Korcsolyázó-Egylet,
 breczeni Torna-Egylet,
 ivárosi Vivó-Club,
 sekujv. Vivó- s Torna-Egyes.,
 zóri Csónakázó-Egyesület,
 zongyösi Korcsolyázó-Egylet,
 assai Korcsolyázó-Egylet,
 assai Tornázó- és Vivó-Egylet,
 olozsvári Athletikai Cl.

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
 Kőrmendi Athletikai Club,
 Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
 Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
 Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
 Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
 Magy. Testgyakorlók Köre,
 Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
 Magyar Uszó-Egylet,
 Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
 Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
 Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
 Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
 N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
 Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
 Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
 Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
 Neptun Bpesti Evező-Egylet,
 Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
 Ó-Budai Torna-Egylet,
 Pécsi Athletikai Club,
 Pápai Korcsolya-Egylet,
 Pozsonyi Torna-Egylet,
 Privigyei Korcs.-Egylet,
 Rimaszombati Korcs.-Egylet,
 Quarnero Csónakázó-Egylet,
 Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
 Selmeczi Akad. Athleta Club,
 Soproni Korcsolyázó-Egylet,
 Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
 Sportkedvelők Köre,
 Szabadkai Sport-Egylet,
 Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
 Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.,
 Szegedi Csónakázó-Egylet,
 Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
 Szegedi Torna-Egylet,
 Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
 Székestehérvári Korcs.-Egylet,
 Szegedi Kerékpár-Egyesület,
 Szászvárosi Athletikai-Club,
 Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
 Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
 Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
 Torontáli Athletikai Club,
 Tordai Korcsolyázó-Egylet,
 Újvidéki Kerékpár-Egyesület,
 Veszprémi Torna-Egyesület,
 Zombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Csupa szóbeszéd!*

Ha egy idegen jönne hozzánk, s hallaná, olvasná azt a nagy szóárdatot, mit az ifjuság esti erősödése érdekében lapokban, gyűléseken ífejtünk, bizonytalán azt hinné, hogy nálunk a legmagasabb fokot ért már el az iskolai tornázás ügye s már nincsen is másról szó, minthogy kibővítsük tanításunkat a céllövészettel. Ugy, de ha ezt az idegent vagy a levegő eget járó egészen új alakot, a mai tornász törtetőnket elvezetjük akár a főváros valamelyik tornatermébe is, hol 60 tanuló rontja a teremét az istállónak sem való tornateremben, akkor talán az idegen mosolyog a magyar nagy hangú handabandázáson, ami kedves reformer alakunk meg neki ront a tornatanárnak, hogy minek ereszt be ennyi gyermeket a romlott levegőjű kicsiny terembe, meg miért nem tesz jelentést új terem építését illetőleg stb.

Mi pedig agyon rángatott, reformált, felügyelt és lenézett tornatanárok szívjuk a kikerülhetetlen port, nyeljük a kongresszusokon fejünkhözvert igazságokat(?) hogy mindaddig nem lesz jó a testnevelés míg bennünket utó, pótló, svéd athléta és lövő tanfolyamokon újra

*) Ezen lapunkban szokatlan élehangú cikket csak a földolgozott igazat-mondó voltáért közöljük: míg egészséges tornatermeink, játéktereink nincsenek, ne beszéljünk haladásunkról.
 Szerk.

nem tanítanak, vagy még helyünkbe nem lép az új generáció, melynek egyetemi képessége és hétezer koronás fizetése lesz.

Minket, öreg tornatanárokat persze — magyarul mondva — esz a fene, hogy olyan tanítványaink lettek a mi mestereink, kik tanulókorukban a lóra is csak segítséggel tudtak felmászni, a nyújtóra pedig csak úgy áhítozva tekingettek fel. Azutáni hírét-nevét a sportterén a bálókrendezésen szerzete meg a mostani gyűléseken szereplő egyéniségek legtöbbször. — De a mi szavunk gyenge, a mi szavunk mit sem ér, mert mi vagyunk okai iskolai tornázásunk elmaradottságának, mert mi nem tudunk svédül vagy angolul, mi még most is a német tornán évdünk. — Hát kérem, ami sok, az sok! Nekünk a szakférfiak, sőt a szak-sajtó véleménye mértékadó; ha gáncs éri munkánkat, elszenvetjük a megrovást, de gyermekifjak korholására, ahhoz nem értő stréberek gunyára elfogy türelmünk és azt kérjük, ki vezeti nálunk az oktatás ügyét: sportegyletek kiküldöttei, vivómesterek, gyalogos és huszártisztek vagy a közoktatási miniszterium. Ha talán még a miniszterium vezetné a kulturát, úgy vajjon a miniszterium tanácsot az országos közoktatási tanácstól, vagy az athléta és tornaszövetségtől kér-e? —

Ezt jó volna nekünk is tudni, mert maholnap egyikünk se tudja, mit tegyen.

Azután a nagy lármának csak látnók valami eredményét. Hisz azt csak nem írjuk az iskolai testnevelés javára, ha uszóink, athlétáink, vivóink stb. állami költségen utaznak külföldre; bár a dolog nagyon helyes. Az se nagyon emelné a tanulók testgyakorlatát, ha minden szövetség azon a címen, hogy ő az iskolai tornázással alaposan (!) foglalkozik, állami segítséget kapna. De talán az se fogja tornázásunk jobbá tenni, ha az olimpiai játékokat állami százezrekkel nálunk rendezik. De ez mind arra jó, hogy erről a lapok irjanak, egyes szereplőket mint nagy tudásu nevelőket (!?) mutassanak be, kik eme szereplés nélkül a nullánál is kevesebbek volnának.

Mert kérdem, az évek óta hangzó lármanak volt-e annyi eredménye, hogy tornatermeink épültek, vagy játéktereink létesítettek volna. Ne merjen nekünk leckét adni a kötelesség teljesítésből senki, mikor a mi kötelesség teljesítésünk egy a bizonyos életmegrövidítéssel. Csak mi érezzük igazán kicsiny, bűzös, poros tornatermeink egészségtelen voltát, mert míg a tanulók hetenként csak két órát töltenek ott, mi fél életünket, Aztán nekünk nincs hatalmunk, hogy a szolgálkat kötelességük teljesítésére birjuk, mert azok rendszeren az igazgató urak előtt sokkal kedveltebb egyének, mint a mindig csak panaszkodó tornamester.

Arról ankettezenek a sporturak, hogy a tornaterem ne legyen fészke a betegségnek, meg hogy legyen minden iskolának tornaterme. Bizonytal a reformáló urak azt sem tudják, hogy vannak középiskoláink, hol se tornaterem, se játéktér nincsen!

Ugy, de tornatermet nem lehet szájjal építeni, játéktér sem kerül ki bármennyit ankettezenek is. Ide pénz kell! — Miután pedig a sportoló urak szavaik rendkívüli nagy hangjánál fogva hatalommal rendelkeznek, hasanak oda, hogy legalább az állami iskoláknak legyen meg a tűrhető jósaúgú tornatermük, a játéktérről nem is szólva.

De gyanus nekem összes sportegyleteink hatalma, befolyása, mikor alig kettőnek van

saját hajléka, a többiek az iskolák termeiben huzzák meg magukat egy arany évi bér fejében. — Az államot szidják, hogy nem költ eleget a tanuló ifjuság testi nevelésére és elfeledik, hogy ők is csak támogatás mellett teljesíthetik tagjaikkal szemben kötelességüket. Ha lehetne jó hatása a sportemberek munkálkodásának az iskolai tornázásra, ugy ne várják ők az iskoláktól a támogatást, hanem támogassanak minket a tornatermek és játékterek tűrhető állapotba hozásánál és létesítésénél. Mert beszélni, írni mi is tudunk, ujjabb és ujjabb eszmékkal mi is szolgálhatunk, hanem tornatermet bővíteni, építeni, játéktérrel vásárolni nem. Pedig minden szónoklat, melyet az iskolai testnevelés ügyében szélnek eresztünk, csupa szóbeszéd, minden reform-eszme nevetséges semmiség, míg tornatermeink és játéktereink nem lesznek. Hogy az államnak és az iskolafenntartó hatóságnak nincsen erre való pénze, hogy általában szegények vagyunk, azt mi látjuk. De azt nem látjuk be, hogy a szóbeszédben oly hatalmas sportegyletek összesége ne jöhetne, ha valamit tenni akar, e dologban az iskolák segítségére, ha mással nem, az iskolafenntartó hatóság tetteiserkentésével, mert mindaddig, míg egészséges tornatermeink és játéktereink nincsenek, addig nem beszélhetünk az iskolai testgyakorlatokban tett haladásunkról.

V.—r.

A tornával való gyógyítás.

A legfontosabb iskolai feladatok közé mindenestre az egészségesek erősítését kell számítanunk, de a tornatanárnak a gyenge szervezetűekre is tekintettel kell lenni. Napjainkban azonban oly sokszor emlegetik a csekélyszámu beteges gyermekek tornázását, hogy az egészségeseket féltjük már. Nem szólnunk az orvosok dolgába, elismerjük, hogy a torna egyes gyakorlatai ugy hatnak mint az orvosság, de ezzel a tornatanár nem foglalkozhatik, mert nem is érthethozzá. De talán azt is mondhatjuk, hogy az orvos, mint orvos sem ért az egészségeseknek való tornázáshoz, hacsak azt is nem tanulta. — A gyógytornáztat és iskolai tornáztat két külön dolog; e kettőt nem lehet az iskolában sem egybekeresni.

Ha a tornáztat képes a beteg testet meggyógyítani, bizonyára az egészséges testre is jótékony befolyást gyakorolhat. S csakugyan a gyógytornáztat

következménye a tornászat phisiologiai oldalának komolyabb tanulmányozása s ez által az organikus mozgásokba s a plasztikai elvbe való mélyebb bepilantás volt. A gyógy-tornászat s a vele járó phisiologiai tudomány azonban tulzásokba ment, átlépte a határt, melyet a józan ész annak szabott. Először is elveit és nézeteit, melyek még a kezdetlegesség fokán állanak, tökéleteseknek hitte s egész rendszert épített fel belőlük. Másodsor is elhagyta a keretet, a melybe működése természetsszerűen illet

Nem elégedett meg azzal, hogy betegeket tud gyógyítani, hibás testet kiegyengelni, még az egészségeket is gyógykezelés alá akarta venni. Kiindulva azon nézetből, hogy az egész emberi nem csupa nyomorékokból áll, azt az elvet állította fel, hogy az egész emberi nem üdvössége a gyógytornásztól függ. Ily módon a normalis s az abnormalis közti határ el lön mosva, a tornaškola kórházzá változtatva s az életkedvtől duzzadó kedélyes mulatságos testgyakorlat egyoldalú, pedáns izom-gyakorlattá fajulva. A vidor ifjúságból hipochondrikus öregeket, kedélyes mulatságból borzasztó gyógykezelést akarnának csinálni a tudományos elméletek emberei.

Az egészségesek tornászata nem phisiologiai és anatómiai tényeken alapul. Az egészséges élet fel-lázad az ellen, hogy száraz tomákba szorítsuk; magamaga alkotja törvényeit. A gymnastika élő virág az élet fáján. Magából fejlődött ki s nem az orvosi tudományból s csak czopfos német tudósok agyréme lehet az, hogy a tornászat a szépnék, a költői idomoknak eme legkiválóbb fejlesztője, gyógykezelési módszerré váljék. A hellén gymnastika életerős fejlődésének semmi köze sincs az anatómia s a phisiológiához. A görög athleta a nép józan eszt követte s nem a tudósok padagógus dissertációit

Mai népéletünk bizonyára nem oly derült, életerős, mint a hellénnek népélete. Tömerdek előitélet, babona, nikit a középkor plántált a nemzetekbe, még most is él és hat. A tudomány feladata a nézeteket tisztítani. Ez irányban csak örvendetes lehet az orvosi tudomány működése.

Nevelje a népet, működjék közre a civilizáció fejlődésében. Ha e feladatot megvalósítani iparkodik, elérte célját; de ha az egészségtan, a nevelés törvényeit meg akarja változtatni, bizonytalan eredményeivel az ősrégi szent igazságokat le akarja dönteni, nem felel meg céljának s csak kárára lehet az emberi nemnek.

A gymnastikai phisiologia feladata tehát: megállapítani a határokat, melyek közt a test-mozgások üdvösek; meghatározni a tornászati nemeket, melyek a testnek nincsenek ártalmára; megállapítani, mily életkornak mily gyakorlatok felelnek meg; s ami fő, idomtalan testalkatokat gyógyítani.

Egészséges és beteg emberek szigoruan elválasztandók egymástól; emezek nem való torna-térre,

amazok nem valók kórházba. Az egészséges ember tornászata nem gyógykezelés, hanem esztétikus kedvtelés. A szépészet szabja meg az athlétikai törvényeit. Bizzunk a szépészetben, mely bizonyára minden természetellenes, rut gyakorlatot kizár a tornászat köréből.

A gyógytornászok azt az elvet szokták felállítani, hogy mai nap az egész emberinem elfajult beteg s e szerint pathologiai szempotból kezelendő. Mindenesetre áll, hogy a gyengék száma nő a civilizáció fejlődésével. De ez nem bizonyság a tudósok mellett. Az őskorban erősebb faj élt s mégis többen pusztultak el, mint most. A természet elleni örökös küzdelem a gyengébbeknek lehetetlenné tette az életet, míg mai nap a vézna, gyenge emberek is megtudnak élni.

Ha tehát egészségesekről és betegekről beszélünk, tekintettel kell lennünk a mai kor egészségi viszonyaira. Nem sorozhatunk mindenkit a betegek közé, kinek organizmus egyes hibákat mutat fel. A mely testen nyílt ferdeségek nem mutatkoznak, azt bátran az egészségesek közé sorolhatjuk. Vissza kell tehát utasitanunk a gyógytornászok ama kívánalmát, hogy a gyakorlati torna-tanár, mielőtt tanítványaival a tanulást megkezdené, gyógy-tornászati előtanfolyamot nyisson, hogy a tanítványok testi fogyatozásait kiegyenlitsse. A testi szervezet oly életkorban, mikor az ily előtanfolyamok tartatnának, még oly fejletlen, hogy hibáit még nem lehet észre venni. Abnormitások, gyengeségek csak a későbbi években tűnnek ki világosan, akkor, mikor az ily előtanfolyamok már rég el vannak feledve. Csak ott, hol nagyfoku gyengeség, vagy természetellenesség vehető észre, szabad a gyógytornászatnak közbe lépnie. Mert ismételve kijelentjük hogy a tornászat az erőfejlesztés mellett mindenekelőtt szépészeti szempontok alá esik s gyógy-tornászat nem rendes, de rendkívüli esetek alkalmával alkalmazható.

Magyar országos testnevelési kongresszus.

(Folytatás.)

Dr. Schuschny Henrik, az iskolorvosok és egészségtanárok szakbizottságának elnöke, a torna igazi missziója című előadásában bírálat alá veszi a torna egyes nemeit. A rend és szabadgyakorlatok csak fegyelmező hatásuak, a tanulás által kimerült agyvelőt még jobban kifárasztják. A katonai gyakorlatoknak sem hive, elismeri, hogy szép, mutatos, sőt egyenesen megható látvány egy nagy gyermeksereg katonai produkciója, de a betanítás sok időbe kerül, amit a testi nevelés szempontjából jobban lehetne felhssználni. A szergyakorlatok és a svédgyakorlatok igen fontos részét képezik a testi nevelésnek, részint egyes izomcsoportok,

részt egyes élettani funkciók fejlesztése szempontjából. Nagy súlyt vet az ifjúsági játékokra, mert azok legjobban tetszenek az ifjúságnak. Szükséges, hogy a tornát az ifjúsággal megkedveltessék. Gondoskodni kellene arról, hogy az iskolát elhagyott ifjúság is tornázzék. Minél több tornacsarnokot kell építeni, az iskolai tornatermeket egész napon át, még a nagy szünetekben is nyitva kell tartani. A felügyeletet és a tornavezetést kisközségben a tanítóra kell bízni, kellő fizetés mellett. A tanító pedig a szükséges ismereteket, a vívásban, uszában, ifjúsági játékok vezetésében, szüneti kurzusban sajátítsa el. Sportkörök alakulását és azok működését elő kell mozdítani. Az ifjúság testi nevelésének központi vezetését egy kiváló szakférfira kell bízni.

Dr. Okolicsány-Kuthy Dezső egyetemi magántanár „A sport és az egészség” címűen tartott nagy figyelemmel hallgatott előadást, melyben az okos sportüzés hasznosságát hangsúlyozva több rendbeli megszívlelendő intelmet hangoztatott. Kiemelte a kellő pihenés fontosságát a sportolás előtt és után, nehogy megeshessék, hogy a modern élethajszá közben fáradt test pihenés helyett, szorakozzék a sporttal, mely így károsná lehetne. Felhívta a figyelmét a sportgyakorlatok szigorú graduálására, főleg kezdetben, míg a test az ő erőmiveteit kellő gyakorlat hiányában ökonomikusan nem vezetheti. A sportgyakorlatokban továbbá gondos individuálizálást kíván meg, nehogy a gyöngébb test az erősebb mintájára állítassék nagyobb, rá nézve már túlerőltető feladatok megoldása elé. A versenyekről beszélt még, előadó meg kívánván, hogy azonban csak a kiválasztottak vehessenek részt, sőt a rá előkészítő fokozatosabb traininget is kerülje a nem vasegységű és nem kellő testü előkészíttségű ifjú ember, nehogy szervezete vele szemben támasztott túlzott követelmények miatt deficitbe jusson s egy esetleg leendő tuberkulózis ami ma még annyi laice egészségesnek gondolt emberben van, kifejlődve elkerülhessen.

Dr. Doktor Sándor orvostanár előadásának ez volt a címe: Tanszéket a testnevelésnek az egyetemen. Az orvosi karral számolni kell a testnevelésről folytatott tanácskozásban. A mai orvos pedig nem ismeri sem a testnevelés szabályait, sem általában az egészség törvényeit annyira, mint a betegségeket. Ezért kell külön tanszék a testnevelés tudományának, hogy tudományos alapokra építsük a jövő testnevelés rendszerét. Nagy intézet kellene e tanszékekkel kapcsolatban, ahol tudományos megfigyeléseket lehessen tenni pl. a testmozgás, a tüdő gymnasztika, levegő és napfürdő stb. hatásairól. Eddig csak magánosok elszórt tapasztalatai vannak előttünk. Itt nyernének tanítást a leendő orvosok ugyane kérdésekben. Az állattenyésztésnek vannak tanszékei és jól szervezett intézményei, melyek nagyon jól beváltak. Ideje az ember tenyésztésével is

törődni, hogy kevesebb legyen a satnya, több a derék ember.

Bély Mihály székesfővárosi szakfelügyelő a svéd tornáról értekezett, melynek célját és alapelveit röviden ismertette. Majd különösen a mozgásgyakorlatoknak élettani és higiéniai elemeit mutatta be. A legklasszikusabb svéd gyakorlatoknak a lélegzési gyakorlatokat tartja. Fejtegette annak okát, hogy a svéd gyakorlatok miért végeztenek lassú ütemben. Csoportosította még a svéd tornagyakorlatokat és szólt a szükséges felszerelésről. Végül kimutatta, hogy melyek azok a gyakorlatok, amelyek a mi rendszerünkbe beilleszthetők.

Dr. Dóczy Imre orvos a sport és alkoholizmus viszonyáról szólt. Adatokkal bizonyította, hogy az alkohollal élők a sportnak és tornának egyik ágában sem tudják azt produkálni, mint az alkoholtól tartózkodók. Az e téren meglévő előítéletek eloszlatására megállapítja, hogy a diákoknak semmiféle körülmények között még versenyek előtt sincs szüksége alkoholra.

Hajós Alfréd műépítész, az athéni olimbiádok uszóversenyének győztese, a sport és szociológia viszonyáról értekezett. Ostorozta a szociális életnek sok minden ferdességét, amelyek akadályai az okosabb testi kultúrának. Nemcsak a középosztálynak, hanem a munkás elemeknek a sportba való bevonásáról mondott megvalósítható javaslatokat.

Kuszkó István (Kolozsvár) a testnevelésről, mint az erkölcsi nevelés és a magyar lovagias szellem neveléséről szólt. Elmondotta, hogy a kolozsvári egyetemi tanárok személyes részvételükkel hogyan irányítják az ifjúság testgyakorlását. Hosszasan ismerteti a klubéletet és magyar lovagias szellemet.

Doktor Sándor értekezett még az iskolai és a házi nevelés feladatairól. Mindennap kell tornáznia, erre szoktassuk a gyermekeket. Csak így fog felnőtt korában is tornáznia. Ma hozzá van szokva a gyermek ahhoz, hogy tornacsarnokban lehet csak tornáznia. Olyan tornára kell tanítani, amit otthon is el lehet végezni. Kellenek lélegzőgyakorlatok és bőrápolás. Belső részeink épségben tartására fontosabbak még ezek, mint a mozgás. Asztma és tüdővész ellen csakis a mindennapi lélegzési gyakorlattal lehet védekezni. Az anyagcseréhez kellenek a pórusokon át való lélegzés. Még a mindennapi fürdés sem elég itt, hanem massage kell, nap- és légfürdők. Ma már a vérszegény beteget is napfürdővel javítják. Minden tornázás után le kell mosni a testet. Még a kiizzadt lovat is ledörzsölik. A mely tornász nem mossa le az izzadtságot, veszélynek teszi ki magát. A japán testnevelésben a légfürdők nevezetes szerepet játszanak. Így vezetve az iskolai testnevelést, a házi nevelésnek lesz mintaképe. Fiúk és leányok közt nem szabad különbséget tenni. Hogy lehet mindezt megvalósítani? A mai tor-

názás meghagyása mellett szükséges bőrápolás. A mezitelen test kultusza jelenti a gimnázium szó értelmét. Egy jövő kor fog róla regélni, hogy ruha mennyi kárt tesz az emberben. Az iskolai fürdés anyagiakba ütközik. Bár nem drága, csak időbe kerül, de ha a felekezeti iskolák mindennap időt adnak a templomnak. Így lehet a testi kulturának is szentelni időt mindennap.

Gróf Apponyi Albert val. és közoktatásügyi miniszter a Testnevelési kongresszus elnökségéhez a következő sürgőnyt intézte:

Az Első magyar országos testnevelési kongresszus üdvözlétét köszönöm, szívből viszonzom és nemzeterősítő törekvésekkel a legmelegebben egyetértek, munkásságunk eredményességéért Isten áldását kéri Apponyi.

A királynak küldött hódoló felíratra is megérkezett a felelet, amely a hódolatot elfogadta.

A kongresszus végrehajtó-bizottságának előterjesztését Nagy Emil elnök vezette be, melyben rámutatott a kongresszus állandosításának szükségére és a kongresszusnak nagy hatását vázolta. Az elnöki előterjesztést általános helyesléssel fogadták s a kongresszus egyhangulag elhatározta, hogy azon időpontig, míg a kongresszuson javasolt országos szervezet a testnevelésügy fejlesztésére nem létesül, minden esztendőben kongresszust tart. A kongresszus a jövő évben tartandó második testnevelési kongresszus előkészítésével az eddigi végrehajtó bizottságot bizta meg s fölhatalmazta arra, hogy magát a szükséghez képest kiegészíthesse. Elhatározták még, hogy a jövő évi kongresszust 1910. évi december hó 27, 28. és 29-ikén tartják meg Budapesten.

Nagy Emil elnök a kongresszusi tagok harsány éljenzése közben az ülést berekesztette.

A holnapi ülés pontban fél 10 órakor kezdődik és a tárgysorozaton kilencz előadás szerepel, köztük Yolland Arthur egyetemi tanár előadása „A testnevelés Angliában társadalmi szempontból” czim alatt.

A kongresszus tárgysorozatát a gyakorlati bemutató előadások fejezték be. A Markó-utcai főreáliskola modern berendezésű tornacsarnokában összegyűltek az ország legkiválóbb szakemberei, a katonai hatóságok képviselői és számos vidéki tornatanár, akik az iskolai testnevelés új rendszerét beható tanulmány tárgyává tették. A gyakorlati bemutató előadásokat lekesei Sulyok János, Bajor Károly, Bély Mihály és dr. Ottó József tartották meg.

Sulyok János uniformisba öltöztetett növendékeivel katonai gyakorlatokat mutatattatott be, még pedig valódi puskákkal. A pompásan sikerült gyakorlatok után erős vita indult meg. Sári Szabó Lajos százados ugyanis nagy tetszés közepett kijelentette, hogy a katonaság nem kívánja a most bemutatott gyakorlatok tanítását a középiskolákban, annál kevésbbé, mert a közel jövőben a katonaságnál is már más módszer szerint fognak tanítani. Hozzászóltak még a tárgyhoz

Galambos Ede, dr. Juba Adolf orvos, Matkovics Miklós és újra Sári Szabó Lajos. Mindannyian odakondlukáltak, hogy csak tulbuzgóság a katonai fegyverforgatást egész szakszerűen tanítani az iskolákban.

Bajor Károly tornatanár növendékei fapuskával mutattak be katonai gyakorlatokat. Igen nagy hatást értek el a növendékek pompás menetelésekkel és általában olyan fegyelmezettségről tettek tanubizonyosságot, amire mesterük csak büszke lehet. Meg is taposolta őket a nagyszámban egybegyűlt közönség.

Élénk tetszés kísérte a BBTE hölgycsapatának precíz mutatványait is

Végül dr. Ottó József növendékei mutattak be egy svéd tornaórát. A közönségnek itt alkalma nyílt megismerni egy pazarul berendezett tornaterem hasznosságát. Csakhogy a Markó-utcai tornacsarnokhoz csak hasonló sincs több az országban és így a bemutatott torna jórészen csak ideális, mert ahhoz először is megfelelő tornacsarnok kell. Talán a kongresszusnak meg lesz az az eredménye is, hogy az állam ezentul nem lesz mostoha a tornatermek berendezésével. Ottó növendékeinek munkáját nagy tetszés kísérte és ez a tetszés egyuttal a svéd rendszernek is szólt.

Mielőtt az est befejeződött volna, Sulyok János kimagyarázta magát a katonai szakgyakorlatokra vonatkozólag. Majd Iszer Károly a kongresszus nevében köszönetet mondott a közreműködőknek.

A kongresszusi tagok este 9 órakor társasvacsorára gyűltek össze a Schuller-féle vendéglő télikertjében, melyen megjelentek a kongresszus elnökei, katonatisztek és a kongresszus tagjai nagy számban.

(III. nap.)

Iszer Károly elnök nyitotta meg a gyűlést.

Elsőnek az ifjusági játékdélutánok kérdéséről tárgyaltak. — Pethe Ferencz főgimnáziumi tanár tartott a játékdélutánokról előadást.

Következett az ifjuság katonai nevelésének tárgyalása. Lekesei Sulyok János tornatanár tartott előadást a katonai nevelésről.

Ezután Michynay Gyula előadása következett a középiskolai tanmenet kiegészítéséről. Szerinte a tornatanárok az ujitásokkal szemben nem foglalnak el merev álláspontot, de az ujitásokat csak megfelelő tapasztalatszerzés után vagyunk hajlandók elfogadni. Például a dicsőített svéd tornarendszerben egy-két gyakorlatot kivéve, nem ujak és unalmasak, a mi fiaink nem veszik szívesen. Helyesebb a szabadban való játék és könnyű sportok, a rekord hajhászása nélkül. Először is a német rendszert kell megszorítani. A svéd rendszerből csak a pad és palánk veendő át. A fegyverfogás teljesen mellőzendő. A tegnapi bemutató-eladás tanulsága, hogy a fegyverfogás és katonasági a tanmenetbe nem vehetők fel.

Következett a tornatermek és játszóterek karbantartásának kérdése.

Bohn Ferenc tornatanár tartott elsőbbsen erről a tételtől előadást. Megfelelő tornatermeink és játszótérünk nincsenek. Ugyiszólván csak az állam és a főváros ad annyi anyagi eszközt, ami elegendő erre a célra. A tornaszerek készítése is sok kívánni valót hagy maga után, ezért az idevágó ipart kellene reformálni és ellenőrizni, biztosítván a feltételeknek megfelelő iparosnak a piacot. A tornatermek fűtése és szellőzése is sok kívánni valót hagy maga után.

Következett az uszás tanításának propagálása.

Vida Henrik, az MTK titkára tartott arról előadást hogy az uszás a középiskolában kötelezően taníttassék. Elmondja az uszásnak és tanításának eddigi történetét. Elmondotta a tanítás szükségét kívánó szempontokat és azt a tervezetet, amellyel a budapesti harmadik kerületi főgimnázium egy uszócsarnokot óhajt létesíteni.

Ugyanis dr. Morvay Győző, a III. ker. gimnázium igazgatója, dunai iskola-fürdő építésére adott be miniszteriumhoz indítványt. A fiuk a körülbelül 16 korona beiratási díjon felül fizessenek fejenként 2 korona, abból a célból, hogy ezen a pénzen a fürdő-felépítési költségek, amelyhez, Morvay szerint, 30.000 korona szükségeltetik, beszereztesse. Tekintettel a középiskolások, kereskedelmi iskolások, leányiskolások nagy számára Pesten, rövid egy-két hét alatt lehetne megoldani a kérdést, hisz az anyagi része a dolognak törlesztéssel és városadta területen könnyen volna elintézhető.

Vida kőfürdőházat kíván, amelynek költsége nagyban mérseklődne azzal, hogy szabaddá lehetne tenni a nap egyik-másik szakában a nyilvánosság részére és gőzmosodát is fel lehetne állítani.

Dr. Berend Miklós egyetemi tanár indította meg azon javaslatát, hogy a kard- és törvívás bevitessék az ifjúsági egyesületekbe.

Berti László honvéd százados kifejti, hogy a vívás a tüdőt javítja, a megfigyelést és akaraterőt fejleszti, a párbajjal azonban nincs összeköttetése. A párbaj ellen, — ugymond — nem a vívás gyakorlásának elhagyásával kell küzdeni, hanem társadalmi és törvényhozási uton, amint ezt a külföld is megeseleksi.

Werkner Lajos szólott ezen kérdéshez ezután. A párbaj, — ugymond — a jellem dolga. Felpanaszolta, hogy a főiskolai egyesületekben a vívás el van hanyagolva.

Petri Mór tanfelügyelő pártolja az előadó javaslatát.

Dr. Győri Ilona nemcsak pártolja a vívást, de sőt a leányiskolába is beviendőnek tartja. Reméli, hogy nem fogják a leányokat párbajdühvel vádolni.

Halász Zsigmondnak az a tapasztalata, hogy a párbajozók egyáltalán nem tudnak vívni. A párbaj előtt jönnek csak egy két fogást megtanulni.

Dr. Steger Hugó pedagógiai szempontból tartja a vívást fontosnak. A jó vívómester jobban megismeri a diák egyéniségét mint a latin tanár.

Hatos István vívómester csak a 13—14 éves gyermekeknek engedné meg a vívást.

Dr. Berend Miklós az osztályozást és a versenyzést egészen különbözőnek tartja. Verseny kell.

A kongresszus elfogadta Berend Miklós indítványát.

Jelentette még az elnök, hogy a Magyar Országos Tüzoltó Szövetség titkára és képviselője, Breuer Szilárd átiratot intézett a kongresszushoz, amelyben annak figyelmét felhívja arra, hogy bár a tüzoltói intézmény szülőanyja a tornaegyletek voltak, ma a tüzoltó ténykedése nem tekinthető sportnak, hanem az első sorban prementív hatósági funkció. A tüzoltó-nevelés elméleti tanítására kellene tehát nagy súlyt fektetni, amelynek tanfolyamszerű jellegűnek kellene lenni. Ilyen tanfolyamok vezetésére a tornatanárok és tanítók igen alkalmasak és épen ezért szükséges volna, hogy a tornatanárok a Magyar Országos Tüzoltó Szövetség által rendezett tüzoltó-tanfolyamot kötelezőleg végezzék.

Torna. Athletika. Vívás.

Az Országos Paedagogiai Könyvtár és a vele kapcsolatos olvasóterem, továbbá az Országos Tanszermúzeum, (VIII., Szentkirályi u. 47. Tanítók Háza) ünnepnapok kivételével nyitva van, díjtalanul használható, illetőleg megtekinthető: minden vasárnap és csütörtökön, d. e. 9—12-ig, és péntek kivételével minden délután 3—7 óráig. Az olvasóteremben közel 200 hazai és külföldi tanügyi (paedagogiai) lap áll az érdeklődők rendelkezésére. A Tanszermúzeum csak nappal tekinthető meg; mert este világítás nincs.

Új találmány skifutók számára. Amint a németországi Érchegységről jelentik, egy ottani szakember egy új fajta síféket talált fel. Tudvalevő, hogy a hegyre menet síken igen veszélyes dolog, amennyiben a deszkák bizonyos fokon túl visszacsuszának és a síelőnek lépcsőrakással vagy egyéb uton-módon kell segítenie magán, hogy előre jusson, ami pedig erő-, de legfőképpen idővesztéssel jár. Mindezen műveleteket az új fék állítólag feleslegessé teszi. A fék tulajdonképpen egy kettős kapocs, mely a sí előreszúsztatását és hegyre menet minden lépésnél a hóba kapaszkodik s így megakadályozza a visszacsuszást. Tehát ugyanazon szolgálatot teszi, mint az eddig is használatban volt tengeri kutyabundaszalagok, melyeket a síelő a deszkák síklólapjának egész hosszában képesített fel. A találmány tulajdonképpen azonos lehet a símászóvasal (mászókapocs), amit magas hegységben a deszkákra szokás felcsavarni, tehát valami nagy ujitásnak épen nem nevezhető és minden haszna mellett is meglesz az a nagy hátránya, hogy minden lépésnél a deszkákat egészen fel kell emelni, hogy tovább haladhasunk, ezzel pedig a sífutás, vagyis a tipikus síklás tulajdonképpen meg is szűnik.

M. K. K.

Hófajok. A hó minősége a téli testedzés kedve-
löire igen fontos leginkább pedig a sífutást befolyá-
solja. Azok, kik előtt a hóspórt különféle nemei ismer-
etlenek, csak egyféle havat ismernek. A vadász, aki
a frissen esett hóban már kitűnő vezetőre talál,
már más szemmel nézi a havat s annak különféle
nemei között már különbségeket tud tenni. A sífutóra
nézve pedig óriási különbséget jelent, ha jól meg-
üledett hórétegen siklik át, vagy ha csaloka jég-
hapon kell óvatosan áthaladnia. A sífutóra tehát a
hó minősége rendkívüli fontos, sokszor létkérdés is és
ettől függ némileg, hogy a sífutásban igazi élvezetet
talál-e vagy sem.

A deszkák nem minden fajtájú hóban siklanak
egyformán előre. Ha erős havazás után fagy, úgy a
hótakaró felső rétege összeáll s ezután újból egy
vékonyabb réteg esik, akkor ideális síhavunk lesz;
igen kellemetlenné válik a helyzet akkor, ha a hőmér-
séklet fagy és olvadás között ingadozik és ilyenkor
havazik. Az ilyenkor esett hó annyira ragad, hogy alig
birjuk előretolni deszkáinkat. Jég hó akkor keletkezik,
ha nagy havazás után olvadni kezd és rögtön rá meg-
fagy. Akkor a hóréteg felszínén vékony, kemény kéreg
keletkezik, amelyen siklani igen veszélyes. Különösen
magas hegységben a jég hó igen veszedelmessé is
válhat, mert igen gyakran a csalóka kéreg alatt a hó
tovább olvad, úgy hogy a gyanútlanul rohanó síelő az

így keletkezett üreg felett beszakad és erős sérülése-
ket szenvedhet. Szinte hihetetlen, hányféle hófaj van;
csak az, akinek alkalma volt magas hegységben több-
ször téli utakat tenni, tudja, hogy a síelők mintegy
10—12-féle hófajt tudnak megkülönböztetni, melynek
felismerése a futás helyes nemének a megválasztása
igen fontos, mert a jó síelő a futás nemét mindig a
hófaj szerint választja.

M. K. K.

A Budapesti (Budai) Torna Egylet hölgy-csapatá-
nak tornász estélye vasárnap délután folyt le az Attila-
utcai tornacsarnokban, melyet ez alkalommal az estély-
re meghívott közönség színültig megtöltött. A budaiak
hölgy csapata ezuttal szerepelt harmadszor — saját
otthonában — a nyilvánosság előtt. Az első bemutat-
kozásnál 12 hölgyből állott a lelkes uttörő kisdéd csa-
pat, mely alig három hó alatt csaknem megkétszere-
ződött, jelöl annak, hogy a budai hölgy-társadalom-
ban a nők testedzése iránti érdeklődés gyökeret vert s
remélhető, hogy a kisdéd lelkes hölgy csapat további
buzgó asszisztálása mellett a jövőben sikerülni fog az
egyesületnek a budai hölgy-társadalom szélesebb rétegeit
is megnyerni a nemzeti testnevelés eszményének, amely-
nek egyetemességébe nemcsak a férfiak és gyermekek,
de a nők is beletartoznak. A tornász hölgyek, szám-
szerint 20-an, a bevonulás után rövid járási és futási
gyakorlatokat végeztek, amelyeket a svéd rendszer alap-
ján felépített tagszabadgyakorlatok követtek.

VADÁSZFEGYVEREK

Csakis elsőrendű gyártmányok!

Flobertek, pisztolyok, revolverek, sport,
utazási cikkek és távcsöveket
csekély havi törlesztésre

szállít

NOWOTNY J.

prágai fegyvergyáros budapesti telepe
Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Kérjen főárjegyzéket!

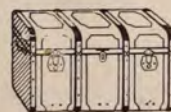
TELEFON

112—69

TELEFON

112—69

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK TÉLI MENETRENDJE.

A vonatok INDULÁSA Budapest k. p. udvarról. Érvényes 1909 okt. 1-től.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest k. p. udvarra. Érvényes 1909 okt. 1-től.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
1110	5:40		sz.v. /Balatonfüred, Tapolca	914	12:10	sz. v.	Kiskőrös
28	6:10		» /Nagykanizsa, Triest	610	12:20	»	Ara I, Maramarossziget
10	6:35		» /Wien, Graz, Sopron	8	12:30	»	Szombathely, Wien
1502	6:50	gy. v.	/Kassa, Csorba	310	12:30	»	Hatvan
1002	7:00		/Fiume, Torino, Róma	324	1:25	»	Gödöllő
302	7:05		» /Pécs, Vinkovce	1304	1:40	gy. v.	Fehring, Graz
906	7:10		» /Ruttká, Poprad-Felka	1504	1:50	»	Kassa, Poprad-Felka
1302	7:25		» /Ujvidék, Belgrad, Sofia	912	1:55	sz. v.	Szabadka, B.-Bród
402	7:35		» /Fehring, Graz, Triest	602	2:00	gy. v.	Arad, Bukarest
322	7:40	sz. v.	/Lemberg, Maramaros-Sziget	4	2:05	»	Wien, Paris
908	7:45		» /Belgrad, Bród, Sofia	404	2:15	»	Kassa, Lemberg
606	8:00		» /Arad, Brassó	24	2:25	sz. v.	Bicske
1508	8:10		» /Kassa, Csorba	312	2:30	»	Hatvan, Satoraljaiújtelep
506	8:20		» /Kolozsvar, Brassó	510	2:40	»	Szolnok
408	8:40		» /Munkács, Maramarossziget	1902	2:55	gy. v.	/Eszék, Bosznabrod, Gyékényes
1008	8:45		» /Zágráb, Fiume, Pécs, Bród	1022	3:05	v. v.	Paks
1708	9:00		» /Maramarossziget, Stanislau	904	3:20	gy. v.	/Bosznabrod, Belgrad, Konstantinopoly
306	9:15		» /Ruttká, Berlin	304	3:30	»	Ruttká, Berlin
2	9:20	gy. v.	/Wien, Graz, Sopron	1104	3:50	»	Balatonfüred, Tapolca
22	11:55	sz. v.	Bicske	1004	4:10	»	/Zágráb, Fiume, Róma, Nizza, Nápoly
Csak vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.				326	4:25	sz. v.	Gödöllő
				18	4:30	»	Komárom
				6	5:15	gy. v.	Győr, Sopron
				328	5:20	sz. v.	Gödöllő
				508	5:40	»	Kolozsvar, Brassó
				308	5:55	»	Ruttká, Berlin
				330	6:25	»	Pécel
				916	6:30	»	Szabadka
				314	6:40	»	Hatvan
				1706	6:55	»	Bicske
				16	7:10	»	M.-Sziget, Stanislau
				316	7:35	»	Győr, Triest
				1912	7:45	»	Hatvan
				1510	8:10	»	Pécs, Bród
				514	8:25	»	Kassa, Csorba
				334	8:50	»	Szolnok
				1006	9:00	gy. v.	Gödöllő
				1306	9:25	sz. v.	Fiume, Nizza, Triest
				608	9:30	»	Fehring, Graz
				1506	10:00	»	Arad, Brassó
				910	10:10	»	Kassa, Csorba
				406	10:15	»	Belgrad, Eszék, Saraj.
				12	10:30	»	Lemberg, Kassa, M.-Sziget
				1010	10:45	»	Wien, Paris
				338	11:10	v. v.	Fiume, Nápoly
				422	11:25	»	Ruttká, Hatvan, Szerencs

A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
5139	4:40	sz. v.	Tapiószecső	323	12:10	sz. v.	Gödöllő
645	5:00	tszsz.	/Arad, Nagyváradi, Debreczen	1005	12:15	gy. v.	/Nápoly, Nizza, Róma, Fiume
339	5:10	v. v.	Berlin, Ruttká	609	12:30	sz. v.	/Tóvis, Arad, Maramarossziget
309	5:30	sz. v.	Hatvan	301	12:45	gy. v.	Berlin, Ruttká
1707	5:45	»	M.-Sziget, Stanislau	7	12:50	sz. v.	/Szombathely
909	5:45	»	Belgrad, Bosznabrod	401	1:00	gy. v.	Lemberg, Munkács
19	5:55	»	Torbágy	903	1:05	»	Konstantinápoly, Bród
607	6:05	»	Brassó, Arad	601	1:15	»	Bukarest, Arad
17	6:10	»	Komárom, Gyékényes	1	1:30	»	London, Paris, Wien
11	6:25	»	Wien				/Gyékényes, Eszék, Pécs, Bród
405	6:30	»	/Lemberg, Kassa, Maramarossziget	1901	1:40	»	Pécs, Bród
319	6:50	»	Gödöllő	1501	1:55	»	B. rfta, Kassa
1911	6:55	»	Paks, Bród, Eszék	1301	2:10	»	Graz, Fehring
1505	7:00	»	Csorba, Kassa	315	2:15	sz. v.	Szerencs, Hatvan
1307	7:10	»	Graz, Fehring	23	4:15	»	Bicske
507	7:20	»	Brassó, Kolozsvar	325	5:25	»	Gödöllő
911	7:25	»	Szabadka	15	6:45	»	Győr, Veszprém
321	7:30	»	Gödöllő	505	6:40	»	/Brassó, Kolozsvar, Debreczen
311	7:40	»	Hatvan	421	6:55	v. v.	Szerencs, Hatvan
1003	7:50	gy. v.	Róma, Fiume, Triest	3	7:05	gy. v.	Wien, Graz
1509	8:15	sz. v.	Csorba, Kassa	305	7:10	sz. v.	Berlin, Ruttká
509	8:30	»	Szolnok	605	7:20	»	Brassó, Arad
313	8:45	»	Hatvan	907	7:25	»	Belgrad, Bród
1007	9:05	»	/Fiume, Bród, Pécs	407	7:30	»	Munkács, M.-Sziget
13	9:20	»	/Eszékfehérvár	1009	8:15	»	Fiume, Bród, Pécs
913	9:40	»	Szabadka	1705	8:20	»	Stanislau, M.-Sziget
307	9:50	»	Berlin, Ruttká	25	8:25	»	Bicske
1101	9:55	gy. v.	Tapolca, Balatonfüred	1507	8:40	»	Csorba, Kassa
5	10:13	»	Sopron, Győr	9	9:00	»	Wien, Graz
21	10:15	sz. v.	Triest, Nagykanizsa	331	9:10	»	Pécel
Csak minden kedden és pénteken, valamint vasár- és ünnepnapot megelőző köznapon közlekedik.				303	9:15	gy. v.	Berlin, Ruttká
				1001	9:25	»	/Róma, Fiume, Vinkovce, Pécs, Triest
				915	9:45	sz. v.	Kiskőrös
				403	9:55	gy. v.	/Lemberg, Munkács, Maramarossziget
				905	10:00	»	Sofia, Belgrad
				1303	10:10	»	Graz, Fehring, Triest
				1503	10:20	»	Csorba, Kassa
				547	10:35	tszsz.	Nagykátá
				327	10:55	sz. v.	Gödöllő
				1109	11:10	»	Tapolca, Balatonfüred

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra.

A vonatok INDULÁSA Budapest ny. p. udvarról. Érvényes 1909 okt. 1-től.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest ny. p. udvarra. Érvényes 1909 okt. 1-től.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
102	1:00	k. ost.	/Wien, Paris, Ostenda	714	12:05	sz. v.	Szeged, Szolnok
148	5:35	sz. v.	/Rakospalota-Ujpest	4106	12:10	»	Esztergom
122	5:45	»	Parkány-Nána	160	12:15	»	Rakospalota-Ujpest
718	5:50	»	Szeged, Szolnok	128	12:25	»	Nagy-Maros
152	6:00	»	Göd	114	12:45	»	Wien
4102	6:10	»	Esztergom	162	1:10	»	Dunakeszi-Alag
8502	6:35	»	Lajosmizse, Kecskemét	4114	1:50	»	Piliscsaba
150	6:45	»	Rakospalota-Ujpest	504	2:00	gy. v.	/Szolnok, Kolozsvar, Brassó, Sz.-Németi
512	6:55	gy. v.	/Nagyvárad, Arad, Brassó, Nagyszeben, Kőrömező	126	2:10	sz. v.	Parkány-Nána
1404	7:05	»	Zsolna, Berlin	164	2:15	»	Rakospalota-Ujpest
104	7:55	»	Nagyszombat, Wien	4108	2:20	»	Esztergom
154	8:00	sz. v.	Dunakeszi-Alag	108	2:30	gy. v.	Wien, Paris
712	8:30	»	/Temesvár, Kármán, Bázis	120	2:35	sz. v.	Galánta
4104	9:05	»	Esztergom	704	2:40	gy. v.	Bukarest, Bázis
116	9:20	»	Wien, Berlin	722	2:45	sz. v.	Czepléd
156	9:35	»	Rakospalota-Ujpest	6504	2:50	»	Lajosmizse, Kecskemét
706	9:40	gy. v.	Orsova, Bázis	166	4:10	»	Rakospalota-Ujpest
6508	11:15	sz. v.	Lajosmizse, Kecskemét	130	4:20	»	Nagy-Maros
158	11:25	»	Rakospalota-Ujpest	716	4:30	»	Szeged
Vasár- és ünnepnapokon bezárólag november 14-ig közlekedik.				108	4:45	gy. v.	Wien
Október és április hónapokban Vácig, november 1-től március 31-ig Dunakeszi-Alagig közlekedik.				168	4:55	sz. v.	Rakospalota-Ujpest
Csak október és április hónapokban közlekedik.				124	6:05	»	Nagy-Maros
Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.				124	6:25	»	Parkány-Nána
Minden szerdán és szombaton közlekedik.				724	6:30	»	Czepléd
				4110	6:40	»	Esztergom
				1406	6:50	gy. v.	Berlin, Pozsony, Wien
				726	6:55	sz. v.	Czepléd, Szolnok
				170	7:15	»	Dunakeszi-Alag
				728	7:35	»	Czepléd
				158	7:40	»	Lajosmizse
				710	8:05	»	Bukarest, Bázis
				132	8:15	»	Vác
				4112	8:30	»	Esztergom
				172	8:45	»	Dunakeszi-Alag
				502	9:10	gy. v.	/Nagyvárad, Kolozsvar, Bukarest, Stanislau
				1408	9:20	sz. v.	Zsolna, Berlin
				118	10:00	»	Wien, Paris
				706	10:15	gy. v.	Szeged, Bázis, Bukarest
				720	10:35	sz. v.	Kiskunfélegyháza
				140	11:10	»	Nagy-Maros
				902	11:20	k. ost.	Belgrad, Konstantin.
				702	11:30	»	Bukarest, Konstantin.

A vonatok indulása Buda-Csúzfürdőről.

Délelőtt				Délután					
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	honnan	vonat-szám	óra	perc	vonat neve	honnan
7019	12:50	k. ost.	/Konstantinápoly, ex. v.	/Bukarest	157	12:05	sz. v.	/Rákospalota-Ujpest	
145	5:25	sz. v.	Dunakeszi-Alag		159	12:55		Nagy-Maros	
723	5:30		Czepléd		133	1:20		Bukarest, Bázis	
725	5:45		Czepléd		703	1:25	gy. v.	Wien, N.-szomb.	
4101	5:50		Esztergom		103	1:40		/Kolozsvár, Tóvis, (Sz.-Németi, Szolnok	
139	6:00		Nagy-Maros		503	1:50		Esztergom	
6505	6:10		Lajosmizse		4107	2:05	sz. v.	Esztergom	
147	6:15		Rákospalota-Ujpest		161	2:25		Dunakeszi-Alag	
721	6:20		Szolnok, Czepléd		163	3:00		Rákospalota-Ujpest	
1407	6:25		Berlin, Zsolna		6507	3:20		Kecskemét, Lajosmizse	
217	7:05	tszsz.	Parkány-Nána		713	4:05		Szeged, Szolnok	
709	7:15	sz. v.	Bukarest, Bázis		127	4:10		Nagy-Maros	
727	7:25		Czepléd		4109	5:00		Esztergom	
501	7:30	gy. v.	/Bukarest, Kolozsvár, Maramarossziget		215	5:30	tszsz.	Érsekújvár	
149	7:35	sz. v.	Rákospalota-Ujpest		165	5:38	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	
717	7:40		Paris, Wien		115	5:55		Wien, Berlin	
4103	7:45		Esztergom		707	6:35	gy. v.	Orsova, Bázis	
6501	7:50		Kecskemét, Lajosmizse		167	7:00	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	
151	7:55		Göd		105	7:10	gy. v.	Wien	
131	8:10		Parkány-Nána		711	7:40	sz. v.	Temesvár, Bázis	
719	8:25		Kiskunfélegyháza		4113	8:10		Piliscsaba	
153	9:10		Dunakeszi-Alag		137	8:20		Nagy-Maros	
705	9:20	gy. v.	Szeged		169	8:25		Dunakeszi-Alag	
1403	9:30		Berlin, Zsolna, Pozsony		125	8:50		Parkány-Nána	
4105	9:55	sz. v.	Esztergom		107	9:05	gy. v.	Wien	
155	10:20		Rákospalota-Ujpest		4111	9:25	sz. v.	Esztergom	
715	10:40		Szeged		6503	9:35		Kecskemét, Lajosmizse	
119	11:00		Galánta		1405	9:45	gy. v.	Berlin, Zsolna	
					511	9:55		/Nagyseben, Brassó, (Kolozsvár, Stanislau, Dunakeszi-Alag	
					171	10:05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	
					129	10:25		Vác	
					113	10:35		Wien	
					717	10:50		Szeged, Szolnok	
					901	10:55	k. ost.	/Konstantinápoly, ex. v.	
					101	11:05		(Belgrád, London, Ostenda, Paris, Wien	
A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.									
4001	5:55	sz. v.	Esztergom		4007	2:10	sz. v.	Esztergom	
4003	7:48		Esztergom		4009	5:20	sz. v.	Esztergom	
4005	10:01		Esztergom		4013	8:21		Piliscsaba	
					4011	9:31		Esztergom	

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.

Félévre... — 4 kor.

Évesre... — 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalIX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszók-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az ifjuság ereje.

Évről-évre megújul a panasz, hogy a művelt magyar ifjuság erkölcsi és testi ereje gyöngül, hogy a józan férfias mulatságok helyett az életlő ledérségeken keres szorakozást. A vád igazsága egyrészt ma sem vesztett erejéből, de másfelől a testi erősödés terén ifjaink ma már némi haladást mutatnak.

A kávéházi és korcsmai időlopások mellett a testgyakorló helyeken is mind több és több ifju tölti idejét. Sőt bátran monhatjuk, hogy mint bármikor is. A magyar ifjuság úgy testi mint szellemi erejében évről évre nő. A hanyatlás valójában csak az erkölcsi életre vonatkozhatik, mely téren az ifjuság nem áll egyedül a lejtőn.

Ma, az általános gyengüléstől eltekintve, a magyar ifjuság nagy része erősebb és ügyesebb a múlt századinál. A kötelezővé vált testi erősítés az iskolát végzett ifjakon meglátszik. Minden évben szaporodik így a testgyakorlatokat némileg már űzőtt ifjak száma, kikből a főváros és vidék testgyakorló egyleteinek szaporodó tagjai kerülnek ki.

Hanem itt más a baj! A középiskolát végzett tornászifjakból szerfelett kevés, ki a tornázást vagy általában valamely testgyakor-

latot tovább is üzné. Mondhatjuk minden századik ifju lép be valamely egyletbe, ha az egyetemekre jó, vagy az életbe lép.

A kötelező testgyakorlat, a torna a magyar ifjuság igen kis részével kedvelteti meg a testgyakorlatokat. Itt lehet hiba magában a tornában, a tanításban, a tornatanító-képzésében vagy mindegyikben, de a legnagyobb mégis az ifjuságban van.

Sokan olyanforma nézetben vannak, hogy a magyar természettel egyáltalában nem egyezik meg a mulatságos munka, a haszontalan izzadás, hogy ázsiai lomhaságunk fellázad a szükségtelen fáradság ellen. — És csakugyan be kell vallanunk, hogy józaneszünek ismert köznépünk az erősödesből és élvezetből gyaloglókat és veloczipédezőket kineveti. Sőt a műveltnék mondott közép- és felső-osztályunk nagy része nemcsak nevetségesnek, legjobb esetben gyerekesnek, komoly férfihoz nem illőnek tartja a testgyakorlatokat, hanem még károsnak is. — Magas állású tisztviselők a fiatal hivatalnoknak bűnéül tudják be a testedzést. Igen számosan az ifjak közül ez ósdi, kortátolt felfogású főnökök határozott ellenszenv miatt nem űzhetik egyik-másik testgyakorlatot.

Ez az ellenszenv a nép és művelt osztály-nál egyaránt a testgyakorlatok nem ismerésén

alapul. Hisz ki a testgyakorlatot haszontalan izzadásnak, szükségtelen, sőt káros munkának tartja, annak a legtevésebb fogalma van a rendszeres testedzésről. Ha majd lassankint többen és többen tanulják ismerni és becsülni a testi erősödés módjait, elenyészik a testgyakorlatok elől ez a gát is, hanem bátran mondhatjuk, hogy majd csak akkor, ha a fiakból apák lesznek.

E fiaktól a mostani ifjúságtól pedig méltán várhatjuk, hogy barátja maradjon a testgyakorlatoknak. Előtte már ismert játékonysága a gyakorlatoknak s hogy maga csak kis részben élvezi, oka főleg a jóra való lustasága.

A magyar ifjakat lelkesíteni kell a testedzésre, mert az iskolából e lelkesedést éppen nem hozták magukkal. Egy ügybuzgó sportbarát százat nyerhet meg buzdító szavaival. Apostolokra van a testgyakorlatoknak szüksége, hogy híveket nyerhessen. Minden egyleti tagnak kötelességeül kellene éreznie az egyleti testgyakorlati élet felvirágzását főleg új tagok toborzása által elősegíteni. De főleg az egyetemi ifjúság és a fiatalabb hivatalnoki osztály gyakran érintkező tagjai fejthetnek ki e téren legeredményesebb tevékenységet.

A magyar ifjúság haladt már eddig is sokat s minden testgyakorlatban számos a jó erő, de a külföld nagy nemzeteitől mi még nagyon távol állunk. Különösen az egyetemi ifjúság nem viszi azt a vezérszerepet, mely méltán őt illeti a versenyzés terén. Az angol és amerikai egyetemek a testi épség kifejtésére is ép oly hatalmas tényezők, mint a szellemire. Az angol egyetemek versenyei a testedzésnek valódi ünnepei, hol a nemzet gyönyörködve látja fiait ép erején.

A magyar egyetemek ifjai is lassankint igyekeznek elfoglalni az őket illető helyet, különösen az athletikai versenyeken.

A legsürgősebb teendő az állam részéről az volna, hogy az egyetemeket szerelnék fel hatalmas torna és vivó termekkel, játékterekkel. Azután neveznének ki pár jeles ifju torna és vivó tanárt, kik az alapos képzésről gondoskodnának.

A testnevelési kongresszus tanulságai.*

Testedzésben, ha iskolára van szó, a tornázást, ha pedig felnőttekről van szó, a különféle sportok gyakorlását szokták érteni. Pedig a testedzés fogalma tulajdonképpen sokkal tágabb és nem azonos a testnevelés fogalmával.

A testedzés célja ugyanis általánosságban: a test minden irányban való összehangzatos edzése mellett az egészség erősítése, de egyúttal a jellem képzése és az értelem fejlesztése is.

A tulajdonképeni testgyakorlás mellett így a testedzés körében igen fontos szerep jut a testápolásnak (mosdás, fürdés, ledörzsölések stb.) és az erkölcsi tényezők, valamint az értelmi képességek kifejlesztésének is.

Nem akarjuk itt a tulajdonképeni testgyakorlás különféle módjait (tornajátékok, szabadgyakorlatok, könnyű atletika, uszás, evezés, vivás, czéllövészet, turisztika, téli sportok stb.), mint a testedzés elsőrendű eszközeit részletezni, csak azt jegyezzük meg, hogy az emberek nagy többségére nézve a testedzésnek nem lehet az a célja, hogy az egyes ágakban rekordszerű teljesítményeket érjenek el, hanem inkább a test általános erősítése és edzése.

Ez alapon a testnevelés fogalma az ifjúság tervszerű, rendszeres testedzését jelenti.

Ezt szem előtt tartva, a három napi testnevelési kongresszusnak legfontosabb tanulsága a következő tételben összegezhető: A testnevelés ügye, szoros kapcsolatban az erkölcsi és értelmi neveléssel, úgy az állam fejlődése, mint az egyén előhaladása szempontjából elsőrendű fontossággal bír.

Ha ugyanis mindkét nemű ifjúságunk testi nevelésére a különféle iskolákban nem fordítunk elegendő gondot, akkor nem lehetnek egészségesek sem testi, sem szellemi és erkölcsi tekintetben, az ezekből előbbutóbb kikerülő férfiak és nők sem, kiknek összesége képezi az államot.

Különösen fontos emellett a testedzés kérdése azokra, akik iskoláik elvégzése után kevés mozgással járó kenyérkeresetre vannak utalva azaz a szellemi munkások, hivatalnokok, kereskedők, iparosok és gyári munkások hatalmas tömegére.

Igaz ugyan, hogy ezek nagy részénél, valamint a több-kevesebb mozgással járó testi munkát végző földmiveseknél és egyéb munkásoknál — kikre nézve a testedzés, illetve testnevelés kérdése foglalkozásuknál fogva kevésbé fontos — elsősorban a kereseti viszonyoknak, az élelmezési és lakásviszonyoknak javítása és főképp az erkölcsi nivó emelése volna kívánatos.

* A M. Kat. Közl. mely újabban alaposan foglalkozik a testedzéssel, a következőkben foglalja egybe a kongresszus jelentőségét.
Szerk.

Utóbbi tekintetben különösen a szórakozási vágy-nak nemesebb irányba terelése lebeg szemünk előtt (antialkoholizmus).

Ezen egyetemleges szempontok mellett a test-edzés kérdésénél természetesen a honvédelmi szempont a legfontosabb, melynek kapcsolatát a fentvázoltakkal, épen e közlőny hasábjain, talán nem kell bővebben fejtegetnünk s melynek szolgálatában az ifjúságnál különösen a rendgyakorlatok és a czéllövészet a leg-érdekesebbek.

Miután így a testedzés fogalmát és jelentőségét nagy vonásokban körülhatároltuk, alábbiakban főkép az iskolai testedzés, azaz a testnevelés módszeréről akarunk néhány megjegyzést tenni.

Egyöntetű tanmenetet s eljárást arra vonatkozólag, hogy mit és mikép gyakoroljunk — véleményünk szerint — még az ugyanazon foku iskolák részére sem lehet megállapítani.

A leglényegesebb alapelveknek e téren a követ-kezőket tartjuk:

A testedzés valamennyi alsó- és középfoku iskola tantervébe, ide értve a különféle ismétlőiskolákat is, a szellemi tulterhelés radikális megszorításával, leg-alább heti 3 tanórával s egy játékdélutánnal illesztendő be. Ennek az időnek felhasználása az egyes iskolák rendeltetésének és szervezetének megfelelően évfolya-monként szabályozandó.

A testedzésre szánt időt azonban sehol sem szabad a pihenésre szükséges idő megrövidítése árán előteremteni.

A főiskolákon a testedzés ügyét az ifjúsági egyesületek útján kellene újjászervezni.

Minden testedző műveletnél szem előtt kell tar-tanunk a testedzés fentvázolt célját. Ebből következik, hogy a cél elérésére tervszerűen, rendszeresen kell törekednünk, tehát követelményeinket úgy az egyes növendékekkel szemben, mint az együttes gyakorlatok terén fokozatosan nagyobbítani kell.

Hogy e tekintetben testi és lelki fegyelmezés nélkül nem érhetünk el eredményt, az kétségtelen.

Igyekeznünk kell a növendékekkel a testedzés minden gyakorlatát megkedveltetni s őket annak fon-tosságáról meggyőzni, mert az csak így remélhető, hogy az iskolából kikerülve is lesz gondjuk testük edzésére.

A tanmenet megállapításánál ne akarjuk az egyes külföldi testedzési rendszereket (német, angol, svéd, japán stb.) teljes egészökből a mi iskoláinkba átül-tetni, hanem válogassuk ki belőlük azokat a gyakor-latokat, amelyek célunknak legjobban megfelelnek.

Ne feledkezzünk el ennél a tanmenet változatos-ságának szükségéről sem, nemcsak fiziológiai okokból.

Ezen alapelvek helyes alkalmazása elsősorban a testnevelést vezető tanférfiak rátermettségén mulik.

S ezzel rátérünk a testnevelésnek gyakorlati szempontból legfontosabb kérdésére: a tornatanár-képzésre.

A tornatanárokkal szemben felállítandó követel-ményeknek az általános műveltség és pedagógiai kép-zettség tekintetében intézetfajonként általában véve ugyanazoknak kell lenniök, mint a többi tanárookra nézve, ha azt akarjuk, hogy az iskolai testedzés ügyét mai elhanyagolt állapotából az azt megillető polczra emeljük.

Testnevelői szakképzettségöknek e mellett ki kell terjedni a testedzés egészségtani, élettani, lélektani, módszertani, elméleti és gyakorlati tanulmányozására.

E téren a testnevelés katonai vonatkozású ténye-zőinek (figyelmezés, rendgyakorlatok, czéllövészet) természetesen megfelelően érvényesülni kellene.

Csak melleleg jegyezzük meg, hogy némi test-nevelési ismeretekre valamennyi többi szaktanárnak is szüksége van. Ezeknek elsajátítása részökről a peda-gógiai képzéssel kapcsolatban volna megkövetelendő mert csak így remélhető, hogy a kérdés fontosságát ők is meg fogják érteni és méltányolni.

Fentiekből következik, hogy a tornatanárokat minden tekintetben — nevezetesen anyagiak terén is — ugyanoly elbírálás illeti meg, mint többi kollégáikat.

Kiképzésöket a tornatanárok egy még ezentul felállítandó tornatanárképző-intézetben nyernék, mely-nek háromévi tanfolyama kettős fokozattal bírna.

A két első tanfolyam elvégzése polgári vagy ismétlőiskolai tornatanári képesítést adna, míg a har-madik évfolyam elvégzése csak azokra volna kötelező, kik középiskolai tornatanári oklevelet akarnak szerezni.

A népiskolai tanítók kiképzését testnevelői fela-datuknak megfelelően — ezen tornatanárképző-intézet szervezésétől függetlenül — a tanítóképezdéken ilyen irányban némileg reformálni kellene.

A tornatanárképzés rendezése mellett igen fontos volna nemcsak a nagyobb városokban, de a kisebb községekben, sőt falukban is a helyi viszonyoknak megfelelően játéktereket, testedző telepeket, torna-csarnokokat, uszodákat, korcsolyatereket stb. létesíteni, olyképen, hogy azok ne csak az iskolába járó ifju-ságnak, de a felnőtteknek is rendelkezésére álljanak.

A testnevelés ügyének vezetésére továbbá egy központi szervet kellene teremteni, mely a közoktatási vagy közművelődési tanács mintájára, esetleg ezekkel kapcsolatban a testedzés ügyét úgy az iskolai, mint az iskolán kívüli oktatás keretében figyelemmel kísérné és irányítaná.

Ennek volna hivatása az is, hogy egy jó test-nevelési folyóirat kiadása, testnevelési kongresszusok, vándorelőadások tornaünnepélyek és versenyek ren-dezése stb. által a testedzés ügyének a társadalom-ban propagandát csináljon, mert bizony a legutóbbi kongresszus is azt mutatta hogy az érdeklődés e kér-dések iránt sem a közönség, sem a szülők, de még a hivatalos közegek és tanférfiak körében sem valami nagy.

Ami a testnevelés ügyének fent vázolt föllen-

ditéséhez szükséges költségek előteremtését illeti, e tekintetben a kongresszus egy testnevelési alap megteremtése mellett foglalt állást, mely részben államsegély és magánadakozás által, részben egy külön testnevelési adó behozatala útján volna létesítendő.

Bár kétségtelen, hogy épen a testedzés ügye terén állami beavatkozás nélkül, tehát csupán társadalmi uton is lehetne szép eredményeket elérni, mégsem zárkozhatunk el az ilyen alap létesítésének szükségessége és célszerűsége elől, mert ezáltal a politika esélyeitől teljesen függetlenül, hosszú időre készített program alapján lehetne a testedzés ügyét fellendíteni és előbbre vinni.

A nemzeti fellendülés egyik legfontosabb alap-kellékét biztosítjuk ily módon, mert egészséges, jellemes, erős akaratu, vállalkozó szellemű tetretermett nemzedéket nevelünk.

A birkózó-szabályok.

A Magyar Athletikai Szövetség sulyemelő és birkózó szakosztálya a birkózó szabályok egyes szakaszainak módosítása és kiegészítése céljából Taties Péter dr. szakosztályi elnök, Csanádi Mór szakosztályi előadó és Radvány Jenő szakosztályi tagból álló háromtagu bizottságot küldött ki. Ez a bizottság alapos tanulmányozás után a birkózó szabályokat három irányban módosító és kiegészítő javaslatot dolgozott ki, amely a benne megnyilvánuló üdvös és okos változtatásokkal, birkózó sportunknak, modern alapokra való fektetésével — azt hisszük — hatalmas lendületet fog adni. A három új irányelvét kidomborító javaslatot az alábbiakban ismertetjük.

I. A sulycsoportok beosztása.

A sulycsoportok új, praktikusabb beosztása elkerülhetetlenül szükségessé vált: a) egészségügyi szempontból, mert az aránytalanul nagyobb sulyu versenyzők közötti küzdelem károsan befolyásolhatja a szív-működést; b) esztetikai szempontból, mert a küzdelem ezután csak ügyesség áll ügyességgel szemben és így a birkózás művészete könnyebben juthat kifejezésre; c) a versenyek könnyebb lebonyolítása szempontjából, mert a könnyű sulyra jut a legtöbb versenyző és így célszerű ezt a túltömött sulycsoportot kettéosztani, már csak azért is, hogy a könnyűsúlyu versenyző ne legyen kénytelen aránytalanul több páros küzdelmet végig dolgozni, mint a közép- és nehézsúlyuak.

A javaslat szerint az egyes sulycsoportok a következőképpen volnának megalakítandók:

Pehelysúly 58—65 kilóig
Könnyűsúly 65—72 „

Középsúly 72—85 kilóig
Nehézsúly 85 kilón felül.

A versenyzők minimális korát a 16-ik életévre állapítják meg.

II. A küzdelmek időtartama.

A páros küzdelmek eddig — tekintet nélkül az időtartamra, — győzelemig folytatódtak és így előfordult, hogy egyes mérkőzések másfél, sőt két óráig is elhúzódtak, ami hátrányos a) egészségügyi szempontból; b) megfosztja a küzdelmeket az érdekeségtől; c) unalmassá válik a nézőre; d) akadályozza a versenyek sportszerű lebonyolítását; e) fokozza a versenyzők igyekezetét, hogy a lehető legrövidebb idő alatt igyekezzenek győzelmet elérni.

A javaslat szerint az egyes párok küzdelmének időtartama legfeljebb harmincz percz lehet, tizenöt percznyi mérkőzés után három percz szünettel. Ha azonban harmincz percznél a küzdő felek oly fogásban vannak, amelyből nyilvánvalóan döntés várható, akkor a mérkőzés 40 perczen túl is folytatandó a fogás keresztülviteléig.

Ha harmincz percz alatt egyik fél se győzne, akkor: a) küzdelemnél mindegyik birkózó fél-fél pontot nyer; b) kiesési vagy selejtező küzdelemnél a kétségtelenül jobban és szebben küzdő birkózó nyilvánítandó győztesnek.

Ha azonban a felek célzatosan pályáznak eldöntetlen küzdelemre, kétszeri figyelmeztetés után a versenyből kizáratnak.

III. A minősített versenybírák.

A birkózóversenyek sportszerű lebonyolításának egyik legfőbb tényezője a versenybírák, akikre vonatkozólag ez idő szerint még nincsen kifejlődve és megállapítva a kellő eljárás.

A minden oldalról felhangzó panaszok orvoslását a javaslat a következőképpen véli leghelyesebben megoldhatni:

A bírókérdést a szakosztály egyelőre csak átmenetileg szabályozza 1910. október 1-től 1911 október 1-ig tartó időtartamra. minthogy a bírókérdés szabályozása a legnehezebb és minthogy a szabályok rendezésének a gyakorlat után kell kialakulnia. 1910. május 1-ig minden birkózással foglalkozó egyesület a szakosztályba öt olyan tagot köteles bejelenteni akik: a) a birkózást gyakorlatilag teljesen értik; b) akik tréning, vagy nyilvános versenyeken bemutatták, hogy a birkózáshoz érzékük, ismeretük és kellő objektivitásuk van.

Ezekből azután a szakosztály kiválogatja azokat, akiket alkalmasoknak ítél az egy évi kísérleti esztendőben a mérkőzések kizárólagos jogu vezetésére, akinek nevét azután közhírré teszi.

A budapesti birkózóversenyeken az ekként kijelölt bírákon, a szakosztály ez időszerinti elnökén és előadóján kívül más jogérvényesen nem bíráskodhatik. Az egyesületek csak ezekből a kiválogatott bírákból választhatják ki a küzdelmeik vezetőit, de a szakosztálynak joga van esetleg bizonyos versenyekre bírákat kiküldeni. A rendező egyletnek a versenybírák névsorát a programmon fel kell tüntetnie. Egy-egy pár küzdelmét három tagu versenybíróság bírálja el, akik közül egy vezeti a küzdelmeket és hirdeti ki az eredményt. Eltérő vélemények esetén utolsónak adja le szavazatát.

A három bírót a hivatalos bírák közül a jury elnöke jelöli ki, ugyszintén a vezető bírót is. Ha hivatalos bírák nem lennének kellő számmal jelen a versenyen, akkor az elnök kijelölhet más szakértő bírákat is.

Saját egyletének tagja felett senki sem bíráskodhatik

A hivatalos bírák a szakosztályi elnök vezetése alatt külön bírói testületet alkotnak. Az elnöknek a bírói testület vezetésében segédje és helyettese a szakosztály előadója.

A bírák szervezkedésére és továbbképzésére a szakosztály elnöke esetről-esetre szabja meg a tennivalókat és a szakosztályt az előadó útján időről-időre értesíti.

Végül a javaslat azt mondja, hogy a sportszerűség megóvására minden birkózó csakis a saját súlycsoportjának küzdelmeiben vehet részt. Rendezhető azonban olyan verseny is, amelyben a négy súlycsoport győztesei egymással is mérkőzhetnek és külön díjaztatnak.

A javaslat szerint módosított szabályok 1910. október 1-én lépnének életbe.

Iskolák. Főiskolák.

Leányok tornaversenye. Fővárosszerte nagy a készülődés a polgári iskolák tornaversenyére. A múlt évben abbamaradt középiskolai tornaversenyt most már lehetetlen lesz az ex-lexben fölleveníteni és bizonyos, hogy a középiskolai tanulóknak az idén már nem lesz tornaversenyük. A főváros gondoskodásából azonban helyettesíteni fogja ezt a polgári iskolai tanulók tornaversenye, melynek egy fele olyan látványosság lesz, amilyen még eddig nem volt a mi pályáinkon és ez: a leányok tornaversenye. A kísérleti jelleget mutatja, hogy ezuttal még nem kötelező a versenyben való részvétel. Ezt a körülményt ki is használják az ellenzők nap-nap után újabb érvet találnak ki a leányos versenyek leszólására. Azt mondják,

hogy nem egyezik meg a nők természetével, hogy kiálljanak a porondra. Azután pedig gyöngéeknek találják a leányokat arra, hogy egy hosszú délután fáradalmait kibírják. Mindez üres beszéd, mert ezzel az illető iskolák csak a tornaversennyel szemben való kényelmüket igyekeznek elpalástolni. Egy tekintet a leányok programjára és nyomban meggyőződhetünk, hogy az nincs ellentétben a nőiességgel. Mindössze csak 2000 leány, mintegy 13—14 éves, vesz részt a látványosságban. Fekete harisnya, sötétkék szoknyácska, fehér, kissé kivágott blúz és egyöntetű hajviselet teszi az egész leányarmádiát a leggyönyörűbb látványossággá, amit e téren elképzelni lehet. Négyes sorokban fognak felvonulni, megvárják, míg a fiuk elvégzik szabadgyakorlataikat. A várakozás céljára szolgálnak majd a különítmények. A leányok ezután a parancsóra felállnak oszlopaikban, zárkóznak a középre, eléneklik a himnuszt és erre ismét elfoglalják oszlopaikat s mintegy hatféle szabadgyakorlatot végeznek, zenekar-kiséret mellett. Az egyes iskolák, amelyek már tudják a gyakorlatokat, nem győzik eléggé dicsérni azok ügyes és hatásos kiválasztását. Bemutatnak még néhány játékot is, azonban a versenyeket ezuttal nem veszik programba.

Az Erzsébet-nőiskolában a polgári iskolai tanító-nők tanácskoztak a helyi tantervről. Ezuttal a női kézimunka, torna és ének volt a soron, tehát mindazok a tantárgyak, amelyeknek helyes beállításától függ a növelésnek ugyszólván egész irányzata. Volt is bőven javaslat és vita, melynek folyamán nem egy tárgyban állást foglalt a bizottság.

Elsőnek Halácsy Sarolta értekezett a tornaoktatásról. Kivánta, hogy a 4-ik osztályban is heti 2 óra legyen testgyakorlás, továbbá, hogy legyen minden órán játék és hogy az esztetikai követelményeknek is eleget tegyenek, végül, hogy az utolsó tornavizsgálati órát az udvaron tartsák meg több osztály összevonásával. Felsorolta még részletesen a tornászati anyag beosztását. Az előadás számos pótló-javaslatra szorult. Így kimondotta a bizottság, hogy a tornára való képesítés színvonalát emelni kell, hogy a jelöltek megfelelő általános műveltséggel is rendelkezhessenek. Kívánatos, hogy amint a fővárosban, úgy a vidéken is szervezzék a szakfelügyeletet. Szükséges, hogy a játékdélután minden leányiskolában szervezzék. Továbbá, hogy a torna ne csak a tornaórákra szoríttassék, kell, hogy az óráközök is felhasználtassanak, sőt a szellemi munkában való elfáradáskor közbe-közbe is tornáztasson néhány percet minden tanár és a padban való ülést áladóan figyeljék meg és ösztönözzék a tanulókat helyesebb testtartásra. Végül kívánatos a fürdés, kivált az uszás gyakoroltatása. A bizottság többsége a leányok tornaversenyét elítélte.

Torna. Athletika. Vivás.

Magyarország 1910. évi bajnoksága. A Magyarországi Testedző Egyesületek Szövetsége márczius hó 13-án délután 6 órakor rendezi a Nemzeti Torna Egylet Szentkirályi-utcai csarnokában az ez évi bajnokságot. A bajnokságra, mely két részre oszlik, — egyéni és csapatbajnokság, — márczius hó 1-én van a nevezési zárlat. Az előjelek után ítélve a csapatbajnokságra, mely ezuttal korláton fog lefolyni, 7–8 egyesület fog nevezni. Az egyéni bajnokság előírt tornaszerei a nyújtó és a ló, melyre ezuttal sem várható nagyobbsszerű nevezés. A tornász-bajnokság ezuttal is nagyobbsszabású disztorna keretében fog lefolyni. A nevezések és a disztornában való részvétel bejelentése Bernáth János előadóhoz intézendők (Budapest, X., Füzér-utca 6.). A bajnoki csapatversenyben résztvevő mintacsapatok már 13-án délelőtt 9 órakor kezdik meg a versenyt. A bajnokság és a disztorna csekély belépődíj mellett msgtekinthető lesz.

A Nemzeti Torna Egylet február 19-én tartotta évi rendes közgyűlését, Kun Gyula elnökle alatt. A közgyűlésen a tagok közül mintegy 150-en jelentek meg. Választás alá kerültek a tisztségviselők, számvizsgálók és a választmánynak fele (20 tag). Tisztségviselőkké egyhangulag a múlt évek választottak. Elnök lett: Kun Gyula; alelnökök: Bella Mihály, Héder Sándor; titkár-ügyész: Bernáth Béla; pénztárnok: Radisits György; orvos: dr. Perényi István; szertárnok: Bárdy István. Az ülést követő társasvacsorán Háberfeld Győző egyleti tag, aki versenyekben háromszor nyert elő díjat, arany éremmel tüntettetett ki.

A Törekvés Sport Egylet folyó hó 16-án tartotta 10-ik évi közgyűlését, Szilágyi Egyed elnökle alatt. Tibor Lajos titkár évi jelentésében az egylet szép fejlődéséről és úgy a football, mint a birkózás terén elért eredményekről számolt be; majd Csanádi Mór pénztáros és a kapitányok terjesztették elő jelentéseiket. Általános sajnálatot keltett az egylet eddigi elnökének, Szilágyi Egyednek lemondása, kit a közgyűlés érdemei elismerésül egyhangulag örökös tiszteletbeli elnökké választott meg. Elnök: Fischer Mór, az eddigi népszerű és agilis alelnök lett, míg alelnökké Zoltány Kálmán és Calderoni Sándor választottak meg. A tisztikar a következőképen alakult meg: I. titkár: Tibor Lajos; II. titkár: Tóth Mihály; I. pénztáros: Székely Béla; II. pénztáros: Sztodola János; pályagondnok: Rosamann F.; ellenőr: Mezei Sándor; leltáros: Durdik János és Tatár András; számvizsgálók: Horváth S., Turner Antal; footballvezető: Zoltány Kálmán; football kapitány: Löwenrosen Charly; Nehéz athl. kapitány: Horváth Károly; kerékpár osztályvezető: Rojkó József; kerékpárosztály kapitány: Szóke József; ifjúsági csapat kapitány: Rossmann Ferencz.

Uj tornaegyesület a fővárosban. A főváros egyik legnagyobb kerületében, a Józsefvárosban. Józsefvárosi Torna Club czímmel uj tornaegyesület alakult. Az uj egyesület céljául a rendszeres testi nevelést, az összes testedzési ágak, különösen pedig a football, torna, vivás, uszás, turistaság üzését tűzte ki. Az uj egyesület iránt étdeklődőknek értesítéssel és felvilágosítással Ivánka Mihály (Lujza-utca 26. sz.) szolgál.

A Terézvárosi Torna Club folyó hó 14-én rendezte házi sulyemelő versenyét, nagyszámu versenyzőinek részvétele mellett. Részletes eredmény: 1. Wellisch Aladár. 2. Jeskó Zoltán. 3. Bolla Károly.

Országos csapatvívóverseny. A Nemzeti Vivó Club márczius 11-én kezdődő kizárásos csapatversenye már méreteinél fogva is bizonyára egyike lesz a vívó-évad legnagyobbsszerű versenyének. Dacára annak, hogy belőle a bajnoki és nemzetközi versenyek helyezettjei kizárva, mégis azon elsőrangú erők részvétele, kiknek indulása eddig már biztosítva van, garantálja a verseny abszolút nivóját. A versenyző csapatok tagjai ugyanis mind országos versenyeken állandóan szereplő versenyvivők.

A rendező egyesület három csapattal indul a küzdelembe, hasonlóképen a MAC is. — Két csapattal vesznek részt a EVC, BBTE, BEAC, MTK és a Kispesti Vivó Egyesület. A versenyen indul az ujonnan alakult Hungária Vivó Club is, melynek ez lesz az első nyilvános bemutatkozása. A vidéket hir szerint a KEAC és a Szolnoki Vivó Egyesület fogja egy-egy csapattal képviselni, esetleg Szeged is beleszól a küzdelembe. — A versenyen fehér vívó-kabát és a klubok színeinek viselése (karszalag) kötelező. A verseny döntő küzdelme a Lloyd-épület dísztermében lesz.

Nevezések a klubb titkára czimére (dr. Stéger H. György, IV., Koronaherczeg-utca 3. II.) intézendők.

Maxs Beeskov, a berlini Spost Club „Heros“ 1903. tagja lesz a márczius 5., 6. és 7-én rendezendő Európa-bajnokság könnyű sulycsoportjának favoritja. A könnyű sulycsoportba ugyan 44 birkózót neveztek be a világ minden részéről, de még ebben az igazán elsőrangú konkurrencziában is Max Beeskov az, akinek győzelmét a szakértők legvalószínűbbnek tartják, Beeskov eddig háromszor nyerte meg a világ-bajnokságot s két ízben győzött a német-dán válogatottak küzdelmében. Könnyűsúlyu létére egyszer megnyerte Németország nehézsúlyu bajnokságát s ez alkalommal kilencz ellenfele közül a legerősebb is csak mindössze hat percig tudott ellentállni villámgyors és hihetetlen vehemens támadásainak. Beeskov a támadások nagymestere. Szeret gyorsan végezni és evégből rendkívül gyorsan és többféle fogást alkalmazva támad, óriási technikája és meseszerű ügyessége csakhamar biztosítja számára a közönség rokonszenvét, energiája és ereje pedig a győzelmét.

Beeskow el lehet készülvé, hogy kiváló könnyűsúlyú gárdánkban nem egy erős ellenfélre fog akadni, sajnos, e gárda egyik leghivatottabb jelöltje, Orosz Miklós, training közben kifizizotta jobb vállát és így a versenyben vele szemben teljes tudást ki nem fejtheti.

Budapest főváros tanácsa újabb jelét adta e nagyszabású verseny iránti meleg érdeklődésének, amennyiben a versenyre egy gyönyörű tiszteletdíjat tűzött ki.

A Magyar Uszó Egyesület vasárnap, folyó hó 27-én, fél hat órakor rendezi a Rudas-fürdőben házi uszóversenyét, melynek keretében a következő számok kerülnek eldöntésre: 1. A MUE bajnoksága. 2. Melluszás 60 méterre. 3. Hátonuszás 60 méterre. 4. Oldaluszás 80 méterre. 5. Ifjúsági verseny 60 m. 6. Plunging handicap.

Jég sport.

Magyarország műkorcsolyázó bajnoksága. Győztes: Kronberger Lili, a BKE tagja. A BKE f. hó 20-án tartotta meg Tátrafüreden a magyar 1910. évi műkorcsolyázó bajnokságot és azt egy hirtelen elhatározással vasárnap helyett már szombaton a propozícióziók ellenére már be is fejezte. Tekintettel az esetleg be-

állható időváltozásra, a BKE ezen intézkedése indokolt lehet.

A verseny a várakozásnak megfelelően a világ legjobb műkorcsolyázó hölgyének győzelmével végződött, ki nagy fölényrel, 28 pont különbséggel győzte le a nagy reményekre jogosító ellenfelét, Szende Andort, a világbajnokság 3-ik helyezettjét.

Kronberger Lili ezzel a győzelmével magas formát mutatott, hogy bátran állithatjuk, hogy U. Salchov után ő jelenleg a világ legjobb műkorcsolyázója.

Mint már a múlt évben, az idén is több oldalról kifogásolták, hogy a férfi és hölgy versenyző együtt startoljanak, azon indokolással, hogy ez a hölgyre nézve lényeges előnyt jelent. Mi részünkről úgy látjuk a dolgot, hogy az előny — ha ilyenről egyáltalán szó lehet — inkább a férfi versenyző részén van. Erősebb fizikuma, kényelmesebb és a szabadabb mozgásoknak jobban kedvező ruházkodása elősegít, a gyakorlatok teljesen szabad megválasztását és minden figyelmét azok precíz kivitelére fordíthatja, míg a hölgynek a dolog természete szerint e tekintetben némi akadályokkal kell megküzdenie. A verseny juryje Szentgyörgyi J., Dezső A., Ehrlich J., Zsigmondi G. és dr. Liedemann tagokból állott, kik kellő garanciát képeznek az arány elbírálását illetőleg.

VADÁSZFEGYVEREK

Csakis elsőrendű gyártmányok!

Flobertek, pisztolyok, revolverek, sport,

utazási cikkek és távcsöveket ::

csekély havi törlesztésre

szállít

NOWOTNY J.

prágai fegyvergyáros budapesti telepe

Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Kérjen főárjegyzéket!

TELEFON

112—69

TELEFON

112—69

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK TÉLI MENETRENDJE.

A vonatok INDULÁSA Budapest k. p. udvarról. Érvényes 1909 okt. 1-től.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest k. p. udvarra. Érvényes 1909 okt. 1-től.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
1110	5:50	sz.v.	Balatonfüred, Tapolca	914	12:10	sz.v.	Kiskőrös
28	6:10	»	Nagykanizsa, Triest	610	12:20	»	Arad, Maramarossziget
10	6:35	»	Wien, Graz, Sopron	8	12:30	»	Szombathely, Wien
1502	6:50	gy. v.	Kassa, Csorba	310	12:30	»	Hatvan
1002	7:00	»	Fiume, Torino, Róma	324	12:35	»	Gödöllő
302	7:05	»	Pécs, Vinkovce	1304	14:00	gy. v.	Fehring, Graz
906	7:10	»	Ruttká, Poprád-F. lka	1504	15:00	»	Kassa, Poprád-Felka
1302	7:25	»	Ujvidék, Belgrad, Sofia	912	15:15	sz. v.	Szabolcs, B.-Bród
402	7:35	»	Fehring, Graz, Triest	602	2:00	gy. v.	Arad, Bukarest
322	7:40	sz. v.	Lemberg, Maramaros-Sziget	4	2:05	»	Wien, Paris
908	7:45	»	Belgrad, Bród, Sofia	404	2:15	»	Kassa, Lemberg
606	8:00	»	Arad, Brassó	24	2:25	sz. v.	Bicske
1508	8:10	»	Kassa, Csorba	312	2:30	»	Hatvan, Sátoraljaújhegy
506	8:20	»	Kolozsvár, Brassó	510	2:40	»	Szolnok
408	8:40	»	Munkács, Maramarossziget	1902	2:55	gy. v.	Eszék, Bosznabrod, Gyékényes
1008	8:45	»	Zágráb, Fiume, Pécs, Bród	1022	3:05	v. v.	Paks
1708	9:00	»	Stanislaw, Berlin	904	3:20	gy. v.	Bosznabrod, Belgrad
306	9:15	»	Ruttká, Berlin	304	3:30	»	Konstantinápoly
2	9:20	gy. v.	Wien, Graz, Sopron	1104	3:50	»	Ruttká, Berlin
22	11:55	sz. v.	Bicske	1004	4:10	»	Balatonfüred, Tapolca
Csak vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.				326	4:25	sz. v.	Gödöllő
				18	4:30	»	Komárom
				6	5:15	gy. v.	Győr, Sopron
				328	5:20	sz. v.	Gödöllő
				508	5:40	»	Kolozsvár, Brassó
				308	5:55	»	Ruttká, Berlin
				330	6:25	»	Pécel
				916	6:30	»	Szabolcs
				314	6:40	»	Hatvan
				160	6:55	»	Bicske
				1706	7:05	»	M.-Sziget, Stanislaw
				16	7:10	»	Győr, Triest
				316	7:35	»	Hatvan
				1912	7:45	»	Pécs, Bród
				1510	8:10	»	Kassa, Csorba
				514	8:25	»	Szolnok
				334	8:50	»	Gödöllő
				1006	9:00	gy. v.	Fiume, Nizza, Triest
				1306	9:25	sz. v.	Fehring, Graz
				608	9:30	»	Arad, Brassó
				1506	10:00	»	Kassa, Csorba
				910	10:10	»	Belgrad, Eszék, Szeged
				406	10:15	»	Lemberg, Kassa, M.-Sziget
				12	10:30	»	Wien, Paris
				1010	10:45	»	Fiume, Nápoly
				338	11:10	v. v.	Ruttká
				422	11:35	»	Hatvan, Szerencs

A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról.

332 7:00 sz. v. Gödöllő

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
513	4:10	sz. v.	Tapiószecső	322	12:10	sz. v.	Gödöllő
645	5:00	tszsz.	Arad, Nagyvárad, Debreczen	1006	12:15	gy. v.	Nápoly, Nizza, Róma
330	5:10	v. v.	Berlin, Ruttká	600	12:30	sz. v.	Fiume
300	5:30	sz. v.	Hatvan	301	12:45	gy. v.	Tövis, Arad, Maramarossziget
1707	5:45	»	M.-Sziget, Stanislaw	7	12:50	sz. v.	Berlin, Ruttká
909	5:45	»	Belgrad, Bosznabrod	401	1:00	gy. v.	Lemberg, Munkács
19	5:55	»	Torbagy	903	1:05	»	Konstantinápoly, Bród
607	6:05	»	Brassó, Arad	601	1:15	»	Bukarest, Arad
17	6:10	»	Komárom, Gyékényes	1	1:30	»	London, Paris, Wien
11	6:25	»	Wien	1901	1:40	»	Gyékényes, Eszék
405	6:30	»	Lemberg, Kassa, Maramarossziget	1501	1:55	»	Pécs, Bród
319	6:50	»	Gödöllő	1301	2:10	»	Bartfa, Kassa
1911	6:50	»	Paks, Bród, Eszék	1301	2:15	»	Graz, Fehring
1505	7:00	»	Csorba, Kassa	315	2:25	sz. v.	Szerencs, Hatvan
1307	7:10	»	Graz, Fehring	23	2:40	»	Bicske
907	7:20	»	Brassó, Kolozsvár	325	2:55	»	Gödöllő
911	7:25	»	Szabolcs	15	3:15	»	Győr, Veszprém
321	7:30	»	Gödöllő	505	3:40	»	Brassó, Kolozsvár, Debreczen
311	7:40	»	Hatvan	421	6:55	v. v.	Szerencs, Hatvan
1008	7:50	gy. v.	Róma, Fiume, Triest	3	7:10	gy. v.	Wien, Graz
1509	8:15	sz. v.	Csorba, Kassa	305	7:10	sz. v.	Berlin, Ruttká
500	8:30	»	Szolnok	605	7:25	»	Brassó, Arad
313	8:45	»	Hatvan	907	7:35	»	Belgrad, Bród
1007	9:05	»	Fiume, Bród, Pécs	407	8:00	»	Munkács, M.-Sziget
13	9:20	»	Szabolcs	1009	8:15	»	Fiume, Bród, Pécs
913	9:40	»	Szabolcs	307	8:20	»	Stanislaw, M.-Sziget
307	9:50	»	Berlin, Ruttká	25	8:25	»	Bicske
1101	9:55	gy. v.	Tapolca, Balatonfüred	1507	8:40	»	Csorba, Kassa
5	10:15	»	Sopron, Győr	9	9:00	»	Wien, Graz
21	10:45	sz. v.	Triest, Nagykanizsa	331	9:10	»	Pécel
Csak minden kedden és pénteken, valamint vasár- és ünnepnapot megelőző köznapon közlekedik.				303	9:15	gy. v.	Berlin, Ruttká
				1001	9:35	»	Róma, Fiume, Vinkovce, Pécs, Triest
				915	9:45	sz. v.	Kiskőrös
				403	9:55	gy. v.	Lemberg, Munkács, Maramarossziget
				905	10:00	»	Sofia, Belgrad
				1303	10:10	»	Graz, Fehring, Triest
				1503	10:20	»	Csorba, Kassa
				547	10:35	tszsz.	Nagykát
				327	10:55	sz. v.	Gödöllő
				1109	11:10	»	Tapolca, Balatonfüred

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra.

317 5:55 sz. v. Gödöllő

A vonatok INDULÁSA Budapest ny. p. udvarról. Érvényes 1909 okt. 1-től.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
102	1:00	k. ost.	Wien, Paris, Ostende	4106	12:05	sz. v.	Szeged, Szolnok
148	3:35	sz. v.	London	180	12:15	»	Esztergom
122	3:55	»	Rákospalota-Ujpest	128	12:25	»	Rákospalota-Ujpest
718	4:45	»	Párkány-Nána	114	12:45	»	Wien
152	5:00	»	Szeged, Szolnok	162	1:10	»	Dunakeszi-Alag
4102	6:10	»	Göd	4114	1:50	»	Pilis-szab
6502	6:35	»	Esztergom	504	2:00	gy. v.	Lajosmizse, Kecskemét
150	6:45	»	Rákospalota-Ujpest	126	2:10	sz. v.	Párkány-Nána
512	6:55	gy. v.	Brassó, Nagyszeben	164	2:15	»	Rákospalota-Ujpest
1404	7:05	»	Körösmész	4108	2:20	»	Esztergom
104	7:55	»	Zsolna, Berlin	106	2:40	gy. v.	Wien, Paris
154	8:05	sz. v.	Nagyszombat, Wien	120	2:45	sz. v.	Galánta
712	8:30	»	Dunakeszi-Alag	704	2:40	gy. v.	Bukarest, Bázias
4104	9:05	»	Temesvár, Karánsebes, Bázias	722	2:45	sz. v.	Czegléd
110	9:20	»	Esztergom	6504	2:50	»	Lajosmizse, Kecskemét
156	9:35	»	Rákospalota-Ujpest	166	3:10	»	Rákospalota-Ujpest
706	9:40	gy. v.	Orsova, Bázias	130	3:20	»	Nagy-Maros
606	11:15	sz. v.	Lajosmizse, Kecskemét	716	4:30	»	Szeged
118	11:25	»	Rákospalota-Ujpest	108	5:15	gy. v.	Wien
Vasár- és ünnepnapokon bezárólag november 14-ig közlekedik.				168	5:55	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
Október és április hónapokban Vácig, november 1-től március 31-ig Dunakeszi-Alagig közlekedik.				124	6:05	»	Nagy-Maros
Csak október és április hónapokban közlekedik.				724	6:25	»	Párkány-Nána
Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.				4110	6:40	»	Esztergom
Minden szerdán és szombaton közlekedik.				1406	6:50	gy. v.	Berlin, Pozsony
				726	6:55	sz. v.	Czegléd, Szolnok
				170	7:15	»	Dunakeszi-Alag
				728	7:35	»	Czegléd
				506	7:40	»	Lajosmizse
				710	8:05	»	Bukarest, Bázias
				1320	8:15	»	Vác
				4112	8:30	»	Esztergom
				1720	8:45	»	Dunakeszi-Alag
				502	9:10	gy. v.	Nagyvárad, Kolozsvár, Bukarest, Stanislaw
				1408	9:20	sz. v.	Zsolna, Berlin
				118	10:00	»	Wien, Paris
				708	10:15	gy. v.	Szeged, Bázias, Bukarest
				720	10:35	sz. v.	Kiskunfélegyháza
				140	11:10	»	Nagy-Maros
				902	11:20	k. ost.	Belgrad, Konstantin.
				702	11:30	»	Bukarest, Konstantin.

A vonatok indulása Buda-Császfürdőre.

400	6:00	sz. v.	Esztergom	406	12:05	sz. v.	Esztergom
401	8:54	»	Esztergom	4114	12:57	»	Pilis-szab
				4008	2:11	»	Esztergom
				4010	6:30	»	Esztergom
				4012	8:45	»	Esztergom

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest ny. p. udvarra. Érvényes 1909 okt. 1-től.

Déléltt				Délután					
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	honnnan	vonat-szám	óra	perc	vonat neve	honnnan
701	12:50		k.ost.	/Konstantinápoly,	157	12:05	sz. v.	}	Rakospalota-Ujpest
145	5:25		ex.v.	(Bukarest	159	12:15			
723	5:30		sz. v.	Dunakeszi-Alag	133	1:20			Nagy-Maros
725	5:45			Czegléd	703	1:25	gy. v.		Bukarest, Bázias
4101	5:50			Czegléd	103	1:40			Paris, Wien, N.-szomb
139	6:00			Esztergom	503	1:50			(Sz.-Németi, Szolnok
6505	6:10			Nagy-Maros	4107	2:05	sz. v.		Esztergom
147	6:15			Lajosmizse	161	2:25			Dunakeszi-Alag
721	6:20			Rakospalota-Ujpest	183	3:00			Rakospalota-Ujpest
1407	6:35			Szolnok, Czegléd	6507	3:20			Kecskemét, Lajosmizse
217	6:45	tszsz.		Berlin, Zsolna	713	4:05			Szeged, Szolnok
709	7:15	sz. v.		Parkány-Nána	127	4:10			Nagy-Maros
727	7:25			Bukarest, Bázias	4109	4:30			Esztergom
501	7:30	gy. v.		Czegléd	215	5:05	tszsz.		Ersekújvár
149	7:35	sz. v.		(Buk. rest. Kolozsvár,	165	5:15	sz. v.		Rakospalota-Ujpest
117	7:40			Maramarossziget	115	5:45			Wien, Berlin
4103	7:45			Rakospalota-Ujpest	707	6:20	gy. v.		Orsova, Bázias
6501	7:50			Paris, Wien	167	7:00	sz. v.		Rakospalota-Ujpest
151	7:55			Esztergom	105	7:10	gy. v.		Wien
151	8:10			Kecskemét, Lajosmizse	711	7:40	sz. v.		Temesvár, Bázias
719	8:25			Göd	4113	8:10			Pilis-szab
153	9:10			Parkány-Nána	137	8:20			Nagy-Maros
705	9:20	gy. v.		Kiskunfélegyháza	169	8:25			Dunakeszi-Alag
1403	9:30			Dunakeszi-Alag	125	8:40			Parkány-Nána
4105	9:55	sz. v.		Szeged	107	9:05	gy. v.		Wien
155	10:20			Berlin, Zsolna, Pozsony	4111	9:25	sz. v.		Esztergom
715	10:40			Esztergom	6503	9:35			Kecskemét, Lajosmizse
119	11:00			Rakospalota-Ujpest	1405	9:45	gy. v.		Berlin, Zsolna
				Szeged	511	9:55			(Nagyszében, Brassó,
				Galánta	171	10:05	sz. v.		Kolozsvár, Stanislau
					1239	10:25			Dunakeszi-Alag
					113	10:35			(Vác?)
					717	10:50			Wien
					901	10:55	k.ost.		Szeged, Szolnok
							ex.v.		(Konstantinápoly,
					101	11:05			Belgrád
									(London, Ostende,
									Paris, Wien

*) Érk. minden hétfőn és csütörtökön

*) Vasár- és ünnepnapokon bezáród-g november 14-ig közlekedik.

*) Cs. k. október és április hónap közlekedik.

*) Érkezik minden kedden, csütörtök n és szombaton.